

ЗАТВЕРДЖЕНО

*Постановою Комітету з Державної премії
України в галузі освіти*

від 27 жовтня 2016 р. № 1

*із змінами, затвердженими Постановою
Комітету з Державної премії України в
галузі освіти*

від 24 листопада 2017 № 1

**Порядок
висування кандидатів (колективів)
на здобуття Державної премії України в галузі освіти та оформлення подань про
висування кандидатів (колективів), документів та матеріалів щодо кандидатів
(колективів), які подаються суб'єктами висування**

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Положення про Державну премію України в галузі освіти та Положення про Комітет з Державної премії України в галузі освіти, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2010 року № 929. Порядок визначає механізм висування Національною академією наук України, Національною академією педагогічних наук України, всеукраїнськими громадськими організаціями, статутна діяльність яких пов'язана з галуззю освіти, Міністерством освіти і науки України, головними управліннями (департаментами) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій, вищими навчальними закладами (далі – суб'єкти висування) фахівців у галузі освіти (далі – кандидати), колективів декількох фахівців у галузі освіти (далі – колективи), на здобуття Державної премії України в галузі освіти (далі – Державна премія), вимоги до оформлення подань, документів та матеріалів щодо кандидатів (колективів), розгляду документів, матеріалів, результатів громадського обговорення щодо кандидатів (колективів) спеціалізованими секціями Комітету з Державної премії України в галузі освіти (далі – Комітет) і внесення на розгляд Президентіві України пропозиції щодо кандидата (колективу) на присудження Державної премії за кожною номінацією.

Загальні положення

2. Висування кандидатів (колективів) здійснюється з урахуванням того, що Державна премія покликана сприяти реформуванню української освіти з метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти кожного громадянина, створенню умов для економічного зростання України, інтеграції до європейського та світового освітнього простору, виявленню та впровадженню інноваційного досвіду педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців у сфері освіти з розроблення та практичної реалізації інноваційних технологій, нових напрямів розвитку науки та психолого-педагогічних засад модернізації змісту неперервної освіти на основі компетентнісної парадигми та ресурсного, кадрового і науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу.

3. Державна премія присуджується громадянам України за видатні досягнення в галузі освіти за номінаціями:

“Дошкільна і позашкільна освіта” – за видатні досягнення в розробленні та впровадженні сучасних освітніх методик, технологій, кращого педагогічного досвіду в галузі дошкільної освіти, зокрема за створення посібників, дитячої літератури, що відповідають сучасним вимогам і сприяють ефективному вихованню дітей, оволодінню ними знаннями, уміннями, навичками, за досягнення в розробленні й впровадженні в систему діяльності позашкільного закладу оригінальної виховної системи з високим результатом виховного впливу на навчання, розвиток та соціалізацію дітей, зокрема за навчально-методичні роботи в галузі позашкільної освіти.

Методичні праці в сфері дошкільної і позашкільної освіти мають бути спрямовані на особистісно орієнтовані технології, інноваційні методики, засоби навчання, метою яких є:

створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини, її базових якостей;

реалізація потреб дитини на основі індивідуальної траєкторії розвитку з урахуванням вікових можливостей;

забезпечення ефективної взаємодії суб'єктів освітнього процесу з метою фізичного, розумового та духовного розвитку дітей дошкільного віку;

єдність виховних впливів сім'ї та закладу дошкільної освіти;

забезпечення стратегії цілісного та гармонійного розвитку зростаючої особистості;

соціальна адаптація та готовність продовжувати освіту;

реалізація Концепції Нової української школи з погляду наступності;

програмно-методичне, дидактичне забезпечення змісту дошкільної освіти щодо можливості реалізації сучасних підходів до організації освітньої діяльності (особистісно орієнтованого, інтегрованого, діяльнісного та ін.) з метою оволодіння дітьми життєво важливих та освітніх компетентностей.

Науково-методичні праці з виховної проблематики в галузі позашкільної освіти мають бути орієнтовані на забезпечення потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створення умов для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців, учнів і слухачів та набуття необхідних компетентностей.

“Загальна середня освіта” – за видатні досягнення в розробленні та впровадженні сучасних освітніх методик, технологій, кращого педагогічного досвіду в галузі загальної середньої освіти, зокрема за створення підручників, навчально-методичної літератури, які відповідають сучасним вимогам і сприяють ефективному оволодінню знаннями.

Науково-методичні праці в сфері загальної середньої освіти мають бути спрямовані на новітні (авторські) освітні технології, методи оцінювання, інноваційні технології, засоби навчання, метою яких є забезпечення набуття учнем ключових компетентностей Нової української школи, необхідних для успішної самореалізації особистості:

вільне володіння державною мовою;

здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;

математична компетентність;

компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;

інноваційність;

екологічна компетентність;

інформаційно-комунікаційна компетентність;

навчання впродовж життя;

громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;

культурна компетентність;

підприємливість та фінансова грамотність.

Підручники, у тому числі електронні, навчально-методична література, мають відповідати сучасним вимогам, створені на особистісно орієнтованих, компетентнісних, діяльнісних засадах, що дає змогу забезпечити індивідуалізацію навчання, творчий розвиток особистості.

“Професійно-технічна освіта” – за видатні досягнення в розробленні та впровадженні новітніх технологій навчання та виробництва, що сприяють розвитку професійно-технічної

освіти і підготовці кваліфікованих робітничих кадрів та молодших спеціалістів, зокрема за створення підручників, які відповідають вимогам сучасних технологій виробництва, сприяють ефективному засвоюванню учнями знань, набуттю ними умінь та навичок, забезпечують якісний рівень професійно-технічної освіти.

Науково-методичні праці в сфері професійно-технічної освіти мають бути спрямовані на впровадження сучасних наукових, педагогічних, інформаційно-комунікаційних технологій, засобів навчання, спрямованих на подальше вдосконалення навчально-виробничого процесу, забезпечення рівного доступу до професійної (професійно-технічної) освіти, якісну підготовку мобільних, конкурентоспроможних кваліфікованих працівників з урахуванням потреб та прогнозування розвитку ринку праці.

Створення новітніх підручників для закладів професійної (професійно-технічної) освіти, у тому числі електронних, навчально-методичних комплексів, що забезпечуватимуть формування професійних компетентностей, практичне втілення набутих знань, вмінь та навичок.

“Вища освіта” – за видатні досягнення у діяльності, що відкривають нові напрями в розвитку педагогіки вищої школи, науково-теоретичні, прикладні здобутки в модернізації змісту вищої освіти, педагогічну майстерність в упровадженні новітніх розробок в освітню діяльність, створення ефективних технологій навчання і виховання у вищих навчальних закладах, розроблення та упровадження інформаційних технологій у навчальний процес вищої школи, а також за значний внесок у наукове забезпечення процесу інтеграції вітчизняної вищої освіти в європейський та світовий освітній простір.

Наукові та науково-методичні праці в сфері вищої освіти мають бути спрямовані на забезпечення ефективного вирішення проблем сучасної вищої школи, сприяти модернізації змісту освіти України відповідно до національних пріоритетів, а також світових та європейських стандартів в освіті.

Авторські методики викладання навчальних дисциплін у вищій школі мають забезпечити набуття студентами знань, умінь і практичних навичок, необхідних професійних, громадянських компетентностей.

Ефективні моделі професійної підготовки педагогічних кадрів.

“Наукові досягнення в галузі освіти” – за видатні досягнення в наукових дослідженнях з педагогіки, психології, теорії освіти, які сприяють подальшому розвитку педагогічної науки, позитивно впливають на суспільний прогрес та інтелектуальний розвиток, утверджують високий авторитет вітчизняної науки в галузі освіти у світі.

Наукові праці мають бути представлені результатами дослідницької та науково-практичної діяльності науковців або наукових шкіл, спрямованих на вирішення актуальних освітянських проблем загальнодержавного та міжнародного рівнів.

4. Щорічно присуджується п'ять Державних премій, по одній у кожній номінації.

5. Державна премія присуджується громадянину один раз за життя. Присудження Державної премії посмертно не провадиться.

6. Громадянину, удостоєному Державної премії, присвоюється звання лауреата Державної премії і вручається Диплом та Почесний знак лауреата Державної премії.

7. Лауреатам Державної премії виплачується грошова частина премії. Виплата Державної премії України в галузі освіти здійснюється в межах і за рахунок бюджетних асигнувань, передбачених на цю мету за відповідною бюджетною програмою Державного управління справами.

У разі відзначення Державною премією колективу Диплом та Почесний знак видаються кожному лауреату, а грошова частина премії ділиться між ними порівну.

Висування кандидатів (колективів)

8. На здобуття Державної премії висувають громадян України, які є фахівцями в галузі освіти, суб'єктами висування.

На здобуття Державної премії за спільне досягнення може бути висунуто разом як колектив декілька фахівців у галузі освіти. Склад колективу, який висунуто на здобуття Державної премії, не може перевищувати десяти осіб.

9. Висування кандидатів (колективів) на здобуття Державної премії здійснюється за номінаціями, зазначеними у пункті 3 цього Порядку.

Зміна номінації, за якою кандидата (колектив) висунуто на здобуття Державної премії, не допускається.

Кандидата (колектив) може бути висунуто на здобуття Державної премії за однією номінацією.

10. Кандидат (фахівець у складі колективу) може бути висунутий на здобуття Державної премії за відповідною номінацією лише за його згодою, збір у зв'язку з цим документів і матеріалів щодо нього здійснюється також за його згодою.

11. Висування кандидатів (колективів) на здобуття Державної премії проводиться з 1 листопада року, що передуює року, в якому присуджується Державна премія, суб'єктами висування.

12. Висування кандидатів (колективів) проводиться за умов широкої гласності, високої вимогливості та з урахуванням значення творчого внеску кожного з них у розвиток галузі освіти.

Керівники установ та організацій проводять попереднє обговорення кандидатів (колективів) та їх видатних досягнень в галузі освіти. До участі в обговоренні залучаються представники інших установ і організацій, які працюють у галузі освіти, представники громадських організацій.

13. Рішення про висування кандидатів (колективів) на здобуття Державної премії приймається відкритим або таємним голосуванням на засіданнях відповідних колегій, вчених (педагогічних) рад освітніх закладів, наукових рад та керівних органів наукових, громадських організацій.

14. Подання про висування кандидатів (колективів), у якому зазначається номінація, за якою висувають кандидата (колектив), разом із документами та матеріалами щодо кандидатів (колективів), висунутих на здобуття Державної премії, Комітет приймає щорічно до 1 березня.

15. Для інформування громадськості щодо кандидатів (колективів) та громадського обговорення їх видатних досягнень Комітет забезпечує публікацію щорічно до 1 квітня в газетах “Урядовий кур'єр”, “Освіта України” та інших друкованих засобах масової інформації, а також на офіційному веб-сайті Комітету списку кандидатів (колективів) із зазначенням номінацій, видатних досягнень кандидатів (колективів) та суб'єктів їх висування.

16. Результати громадського обговорення, зауваження та пропозиції щодо кандидатів (колективів) надсилають до Комітету до 1 липня. Зазначені матеріали розглядають спеціалізовані секції Комітету за відповідними номінаціями.

17. За результатами розгляду матеріалів та документів кандидатів (колективів), результатів громадського обговорення спеціалізовані секції Комітету проводять рейтингове голосування щодо висунутих кандидатів (колективів) за відповідною номінацією.

Рейтингове голосування проводиться таємно. У списки для таємного голосування включаються всі кандидати (колективи) у кожній номінації.

Спеціалізовані секції на розгляд Комітету рекомендують не більше п'яти кандидатів (колективів) у кожній номінації, які набрали найбільшу кількість голосів за результатами голосування.

18. Комітет приймає рішення щодо кандидатів (колективів) на присудження Державної премії шляхом таємного голосування та вносить щорічно до 15 вересня на розгляд Президентів України пропозиції щодо кандидата (колективу) на присудження Державної премії за кожною номінацією.

Член Комітету має право голосувати за одного кандидата (колектив) у кожній номінації.

19. У разі якщо в результаті голосування жодний кандидат (колектив) не набрав двох третин голосів членів Комітету, які взяли участь у голосуванні, Комітет проводить повторні обговорення і таємне голосування щодо таких кандидатів (колективів), але не більше як три рази.

Якщо за результатами повторного таємного голосування жодний кандидат (колектив) не набрав двох третин голосів членів Комітету, які взяли участь у голосуванні, Комітет приймає рішення про невнесення Президентів України пропозиції щодо присудження Державної премії з відповідної номінації.

20. Не допускається до висунування на здобуття Державної премії кандидат, який: виконував лише консультативні, адміністративні чи організаційні функції; висунутий на здобуття іншої Державної премії України або державної премії іншої країни; тричі брав участь у конкурсі на здобуття Державної премії.

Якщо на здобуття Державної премії висунуто кандидата, який є членом Комітету або його близьким родичем, такий член Комітету не бере участі в роботі Комітету (спеціалізованої секції) протягом розгляду та обговорення видатних досягнень кандидата (колективу), під час прийняття рішень спеціалізованою секцією, Комітетом щодо кандидатів (колективів) на присудження Державної премії у відповідній номінації.

Перелік та зміст документів та матеріалів

21. До Комітету подаються:
документи (том 1);
опис досягнень (том 2);
анотація роботи в паперовій та електронній формах;
реферат роботи (з першого тому) в паперовій формі та електронній в PDF форматі;
довідки про творчий внесок кожного кандидата (колективу) (з першого тому), скановані копії одним файлом в PDF форматі.

22. Загальні вимоги до оформлення документів та матеріалів

1) документи (том 1) і опис досягнень (том 2) подаються у трьох примірниках (формат аркушів А4 - 297x210 мм). До документів (том 1) та опису досягнень (том 2) можуть додаватися енциклопедії, монографії, підручники, навчальні посібники (не більше десяти) в одному примірнику та їх електронні версії, електронні та мультимедійні підручники;

2) на обкладинці кожного тому зазначаються:
повна назва суб'єкта подання, яка висуває кандидата (колектив) на здобуття Державної премії;
назва номінації;
прізвище, ім'я та по батькові кожного кандидата, його науковий ступінь та вчене звання, місце роботи, посада;

3) на початку кожного тому наводиться опис документів із зазначенням сторінок у зростаючій послідовності;

У документах не допускається скорочення назв установ, організацій та нерозшифрованих назв. Скорочення можуть бути лише у разі повторення раніше розшифрованих назв.

Документи і матеріали з порушенням вимог цього Порядку до розгляду не приймаються.

23. Документи (том 1)

1) лист-подання, у якому вказано назву суб'єкта подання, який рекомендує кандидатів на здобуття Державної премії.

Обґрунтовується практична значимість, масштаби реалізації досягнень та їх порівняння з кращими вітчизняними і зарубіжними аналогами, досягнутий соціальний (економічний) ефект, вказується прізвище, ім'я, по батькові, посада та місце роботи кожного кандидата, а також прізвище, ініціали та номер телефону виконавця листа-подання.

Лист-подання друкується на бланку суб'єкта подання, який висуває кандидата, і підписується її керівником та скріплюється печаткою. Якщо керівник входить до складу кандидатів, лист та всі інші документи підписує його заступник;

2) додаток до листа-подання, у якому вказують:
комплектність подачі матеріалів до Комітету (перелік документів та їх обсяг);
повну назву суб'єкта подання, поштовий індекс, адресу, куди буде повернута робота після її розгляду в Комітеті;
прізвище, ім'я, по батькові, посаду, службовий та мобільний телефон особи, призначеної відповідальною за ознайомлення з матеріалами роботи на вимогу представників Комітету, зацікавлених організацій, окремих громадян (як правило, один із кандидатів);

3) дозвіл на відкрите опублікування назви і змісту роботи, прізвищ кандидатів. Дозвіл засвідчується підписом керівника організації (установи, закладу), яка висунула роботу на здобуття Державної премії, подається в одному примірнику і додається до першого примірника документів;

4) згода на збір та обробку персональних даних кожного кандидата. Згода подається в одному примірнику і вкладається до першого примірника документів;

5) реферат роботи (обсягом до 10 сторінок), засвідчений підписами всіх кандидатів на здобуття Державної премії, в якому вказуються:

- актуальність теми;
- мета і завдання роботи;
- наукова новизна отриманих результатів;
- практичне значення отриманих результатів;
- презентація результатів дослідження;
- відомості про кількість публікацій (монографій, підручників, навчальних посібників), захищених дисертацій та інша інформація, яка характеризує роботу.

Реферат наукових праць має обґрунтовувати об'єднання їх у єдиний цикл із зазначенням загальної кількості публікацій у наукових фахових журналах, а також інших періодичних наукових фахових виданнях.

Якщо робота подається повторно, в рефераті необхідно відобразити розвиток, якого вона набула з часу попереднього висування;

6) протокол(и) засідання колегії, вченої (педагогічної) ради навчального закладу, наукової ради керівного органу громадської наукової організації про відбір кандидатів, які висуваються на здобуття Державної премії.

Обов'язково вказується назва роботи, прізвища всіх кандидатів, хід обговорення та результати таємного голосування щодо кожного кандидата окремо. Протокол(и) з відповідними підписами скріплюються печаткою;

7) матеріали попереднього обговорення (копії протоколів, рішень, рекомендацій) на підтримку кандидатів, що висуваються на здобуття Державної премії;

8) довідка про творчий внесок у роботу на кожного кандидата окремо (на 1-2 сторінках), де вказується його посада під час виконання роботи та конкретний творчий внесок у подану роботу, основні теоретичні і практичні результати, які увійшли до зазначеної роботи, кількість публікацій за темою роботи.

Довідка засвідчується підписами кандидата та керівника установи (закладу), завіряється печаткою.

У випадку, коли довідка про творчий внесок оформлена не за місцем основної роботи кандидата, документи мають бути доповнені листом суб'єкта подання, де він працює, за підписом керівника;

9) відомості про кандидата:
прізвище, ім'я та по батькові (українською мовою відповідно до запису в паспорті у називному, родовому та давальному відмінках);

- дата народження;
- освіта;
- спеціальність;
- науковий ступінь;
- вчене звання;
- почесні звання;
- місце основної роботи;
- посада;
- копія паспорта;
- службова адреса (вказати поштовий індекс), електронна адреса та телефони (службовий і мобільний);
- домашня адреса та телефон.

Відомості заповнюються на бланку тієї установи (закладу), де працює кандидат, підписуються ним, завіряються керівником суб'єкта подання, скріплюються печаткою. Вказується дата заповнення.

Якщо після висунення роботи змінились відомості про кандидата, про це необхідно упродовж двох тижнів повідомити Комітет;

10) документи 1-го тому повинні бути підшиті у швидкозшивачі в описаній вище послідовності.

У разі повторного подання кандидата його висування та оформлення документів проводиться заново.

24. Опис досягнень (том 2) включає:

1) виклад змісту досягнень, результати та висновки, наукове і практичне значення отриманих результатів;

2) список публікацій кандидатів (колективів) стосовно їхньої роботи;

3) копії основних публікацій, авторських свідоцтв і патентів кандидатів (колективів), що стосуються досягнень в галузі освіти.

Робота оцінюється за такими критеріями:

актуальність (відповідність сучасному стану та у перспективі подальшого розвитку вітчизняної освіти);

новизна (конкретна методика, авторські технології, модель, теоретичне положення, обґрунтування, концепція, нові посібники та підручники, які відповідають сучасним вимогам тощо);

практичне, прикладне використання в освітньому процесі.

Матеріали та документи другого тому мають бути переплетені.

Якщо обсяг матеріалів другого тому більше за 250 аркушів, то ці матеріали формуються частинами. Наприклад, том 2, частина 1.

25. Анотація роботи

У анотації вказується назва роботи, прізвища та ініціали кандидатів (українською та англійською мовами), назва суб'єкта подання, який висуває роботу до Комітету та коротка характеристика досягнень у галузі освіти. Вказується: актуальність теми, мета роботи, наукова новизна, обґрунтовується її науково-практична значимість, кількість опублікованих монографічних видань, підручників, навчальних посібників, захищених дисертацій, публікацій за темою роботи.

У разі повторного подання роботи, в анотації необхідно відобразити зміни, які відбулися у змісті роботи з часу її попереднього подання.

Анотація роботи подається в паперовій та електронній формі обсягом до однієї сторінки (текстовий редактор Microsoft Word, розмір шрифту 14).